

Cyklus: Keby láska ...

Vitalij Olijnik

2. časť: Vzorec lásky (pokračovanie)

Vítam vás na pokračovaní prvého stretnutia z ôsmich večerov, kde sa stretávame nato, aby sme jasnejšie pochopili tému lásky. Téma dnešného stretnutia je Vzorec lásky. V prvej časti sme si rozobrali prvú zložku z tohto vzorca.

Vo Svätom Písme, keď sa hovorí o láske, sa hovorí, že jej prvou zložkou je Eros, keď budeme používať biblickú grécku terminológiu, je to fyzická láska, romantická láska, zaľúbenosť, príťažlivosť jeden k druhému.

V Biblii čítame, okrem množstva iných príkladov, príbeh o Amnónovi a Támar. A v Božom slove je napísané, že sa do nej zamiloval (2. kniha Samuelova 13,1). To je Božie zhodnotenie. No keď pokračujeme v čítaní tohto príbehu, ďalej sa píše o tom, že nastala tragédia.

V 2. knihe Samuelovej 13. kapitole, vo veršoch 5-15 sa hovorí o pokračovaní tohto príbehu a stalo sa toto: *"11 Keď mu však podávala jesť, chytil ju a povedal jej: 'Pod', ľahni si ku mne, sestra moja!' 12 Ale ona mu povedala: 'Nie, brat môj, nezneucti ma, lebo tak sa nerobí v Izraeli. Nevykonaj to bláznovstvo. 13 Kdeže ja potom pôjdem so svojou hanbou? A ty budeš v Izraeli ako nejaký nehanebník. Ale prehovor s kráľom; on ma tebe neodoprie.' 14 No on nechcel počúvať jej slová a keďže bol mocnejší než ona, znásilnil ju a ležal s ňou. 15 Potom k nej Amnón začal cítiť nesmiernu nenávisť. Nenávisť, čo k nej cítil, bola silnejšia než láska, ktorú k nej prechovával. Amnón jej povedal: Zober sa a chod'!"*

Tragickosť tohto príbehu je v tom, že Amnón prežil na sebe fungovanie zákona o štyroch fázach naplnenia každého fyziologického želaní.

Prvú fázu odborníci nazývajú fázou ľahkej príťažlivosti. Je to slabý cit. Povieme si príklad. Napríklad, idete počas horúceho dňa a naraz sa cítite nejaké nepohodlie. A najskôr ani neviete povedať, čo je to, čo vás trápi, prečo sa necítite dobre, keď sa pocit ďalej zosilňuje, už ho viete jasne zdefinovať a hovoríte: chcem piť, som smädný.

Mali ste už taký pocit, že keď sa hneď nenapijete, tak zomriete na mieste od smädu? Toto je druhá fáza: fáza silného želaní, keď tento pocit natoľko prekryje všetko ostatné, že človeku sa zdá: keď potrebu hneď nenaplním, tak je so mnou koniec?

Potom je tretia fáza: naplnenie, uspokojenie tohto želaní a nakoniec štvrtá fáza: odznenie, vymiznutie.

Uvedieme si ešte jeden príklad. Predstavte si, že je zima, a vy čakáte, že príde jar a konečne budete mať jahody z vlastnej záhradky. Kto má rád jahody? Zdvihnite, prosím, ruku. Vidím, že v tejto sále sú tí, ktorí ich majú radi rovnako ako ja. A vy netrpezlivo čakáte a snívate o tom sladkom momente, keď si ich nazbierate dve misky a potom to všetko naraz zjete. Poznáte to?

Teda, ten pocit je natoľko silný, tak veľmi sa nám žiada jahôd. No a v prvý deň zjete dve misky, na druhý deň zjete dve misky, na tretí deň, keď ste zvládli jednu misku, tak je dobre, na štvrtý deň už len polovicu misky a po dvoch týždňoch hovoríte: už mi idú hore krkom.

Keď bolo želanie naplnené, hoci kedysi také príťažlivé, objaví sa ľahostajnosť. Takže, fyzická príťažlivosť, príťažlivosť intímnej blízkosti prechádza tými istými štyrmi fázami naplnenia každého fyziologického želaní.

Či už hovoríme o želaní jesť, piť atď., sexuálna príťažlivosť tiež podlieha tým istým zákonom. Čo sa stalo s Amnónom? Po uspokojení jeho silnej túžby ich nič viac nespájalo. A v tom je obrovské nebezpečenstvo. Keď ľudia rozvíjajú len jednu fázu alebo len jeden rozmer lásky, stáva sa toto.

Dnes už vieme omnoho viac o chemickej podstate lásky. Tu je niekoľko faktov na túto tému, samozrejme, môžete získať oveľa viac informácií. Napríklad, taký dopamín vyvoláva pocit šťastia. Vytvára sa u človeka prirodzenou cestou. Ďalej, podme si spolu prečítať toto zložené slovo: fenyletylamín zosilňuje vzrušenie. Ďalej, sérotonín udržiava emócie v stave dobrej nálady, eufórie. Toto je stav zamilovanosti, kedy v mozgu človeka prebieha chemická reakcia. Mozog jednoducho reaguje na vylučovanie endokrinného systému, a človek sa cíti zamilovaný.

Čo sa však deje. Keď je zamilovanosť len jediným základom vzťahu, tak sa produkcia týchto chemických látok v ľudskom organizme začína znižovať po cca 12 mesiacoch, u niekoho to môže trvať 2 roky, výskumy hovoria, že maximálne 3 roky. A tak sa stáva, že keď nič iné v láske nie je, len táto zložka Eros, žiaľ, táto láska netrvá dlho. Takáto láska je vo svojej podstate premenlivá, pretože závisí od chemickej rovnováhy.

Túto schopnosť milovať a práve takto milovať nám dal Boh. Práve On je autorom aj tohto druhu a spôsobu lásky. No ak je to to jediné, čo spája dvoch ľudí, tak táto láska je nedostatočná, aby sme si vybudovali šťastný rodinný život.

Preto doplníme do nášho vzorca k zložke Eros ďalšiu prísadu: grécke slovo Filia. Takto sa toto slovo prekladá vo Svätom Písme v liste Jakuba 4. kapitola, verš 4. Toto je tak mimochodom jediný raz v origináli v listoch apoštolov, kde sa slovo "filia" používa práve v tejto forme, ako podstatné meno a znamená priateľstvo.

Teda "filia" je "priateľstvo". A tento termín označuje druh lásky, ktorý prežívajú priatelia jeden k druhému. Podme sa pozrieť napríklad na evanjelium Lukáša 11. kapitolu, kde sa slovo filia používa vo forme prídavného mena.

V Lukášovi 11. kapitole, verše 5-8 je podobenstvo Ježiša o priateľoch, takže čítame Lukáša 11,5-8: *"5 Potom im hovoril: "Ak má niekto z vás priateľa (v origináli filos), pôjde k nemu o polnoci a povie mu: "Priateľu, požičaj mi tri chleby, 6 lebo prišiel ku mne priateľ" (ešte raz filos) z cesty a nemám mu čo ponúknuť."*

Prvá otázka: Povedzte, za kým môžete ísť o polnoci o niečo poprosiť? Za priateľom, za blízkym človekom, teda predpokladáte, že na takú drzosť sa môžete odvážiť bez ohrozenia života, však? Klopeť a potrebujete ..., ďalej ten odpovedá - verš 7: *"7 a ten znútra odpovie: "Neobťažuj ma; dvere sú už zamknuté a deti sú so mnou v posteli. Nemôžem vstať a dať ti." 8*

Hovorím vám: Aj keď nevstane a nedá mu preto, že mu je priateľom, pre jeho neodbytnosť vstane a dá mu, čo potrebuje."

Ten, kto je spojený putom priateľskej lásky, sa ani nehanbí nástojiť, rozumiem, že spíš, ale ja potrebujem, máme spolu osobitý vzťah a preto predsa neprestávam klopať. A je napísané: kvôli neodbytnosti priateľa, priateľ vstane a dá mu, čo potrebuje. Teda, toto je vymedzenie druhého rozmeru lásky: Filia.

No a teraz, čo je zaujímavé. Ako to funguje alebo môže fungovať vo vzťahu medzi mužom a ženou? Môžu byť priateľmi?

Určite ste počuli a možno ste sa sami stretli s takým konfliktom, keď si mládenec zoberie svoju vyvolenú, prejde medový mesiac atď., a potom v jeden krásny večer jej on hovorí: Dnes ma nečakaj. A čo sa deje? Odchádzam s priateľmi ... nie je dôležité kam. Nieкто na rybačku, nieкто na huby alebo na iné miesta. A objavuje sa konflikt. Ona ho čaká doma, a pre neho sú priateľská atmosféra a komunikácia s priateľmi také dôležité, že žiaľ, opúšťa svoju milovanú. Alebo naopak. Ona sa dnes stretáva s priateľkami. Idú spolu na manikúru, idú niekam inam atď., atď.

A často to býva tak, že on a ona nevidia v sebe navzájom potenciál priateľskej lásky. Preto sa pozrieme, aká je Božia vôľa v tejto veci. Pozrieme sa do prorockej knihy proroka Malachiáša, kde je v Malachiášovi, 2. kapitola, verš 14 napísané: *"14 A hovoríte: "Pre akú príčinu?" Pre takú, že Hospodin je svedkom medzi tebou a medzi ženou tvojej mladosti, voči ktorej si sa ty dopustil nevery, kým ona je tvoja priateľka a žena tvojej zmluvy."*

Ona je tvoja priateľka. Podľa vzoru, ktorý máme vo Svätom Písme, muž a žena majú byť priatelia. Tento druh vzťahu s druhým človekom treba určite mať, pretože tá, ktorú si si zobral, žena tvojej mladosti je tvoja priateľka, hovorí Hospodin.

Teraz sa pozrieme na výzvu z apoštolských listov - List Títovi 2. kapitola, verš 4, je napísaný tým, ktorí sú už skúsenejší. Poďme začať čítať od verša 3, aby bol jasný kontext. V Liste Títovi 2,3-4 je napísané: *"3 Podobne aj staršie ženy nech sú sväte v správaní, nech neklebetia, nech nie sú oddané vínu, nech dobre učia, 4 nech mladé ženy vedú k tomu, aby milovali svojich mužov a milovali svoje deti."*

Slovo "milovať" je v origináli sloveso "fileo". Doslovne, a to je prekvapivé, to znamená, že ženy sa treba učiť milovať muža ako priateľa.

Počujete? Aby staršie ženy, ktoré väčšiu časť života prežili, ktoré majú skúsenosti v rodine, aby učili mladé ženy milovať mužov a v origináli: milovať priateľskou láskou. A to je naozaj to, čomu sa mnohí majú naučiť, no ideál je tu jasne ukázaný. Ako to vyzerá v praxi?

Muži, v akom zmysle môžete byť priateľmi svojim ženám? Ako túto zložku Božieho vzorca lásky môžeme uskutočniť? V prvom rade, čo priatelia robia? Vážení muži, čo vaše ženy robia v prvom rade, keď sa stretnú so svojimi priateľkami? Rozprávajú sa. A teraz vám poviem tajomstvo, drahí muži, sú ženy, ktoré hodiny trávia čas na telefóne, prečo? Pretože pre nich, pre vaše ženy, všetky ženy sú rôzne a majú rôzne potreby, no hlavná zložka je jasná. Ako sa ľudia stávajú priateľmi? V dôsledku času, ktorý spolu strávia. Treba spolu tráviť čas. A práve čas, ktorý trávia

spolu, z nich robí príbuzných, stávajú sa priateľmi. Preto to v praxi v prvom rade znamená, že ženu treba minimálne vypočuť, treba komunikovať. Žena má klásť otázky mužovi: o ňom, o jeho hobby, o tom, čo ho zaujíma.

A druhé, čo robia priatelia, okrem toho, že spolu komunikujú: spolu sa zaoberajú nejakými činnosťami, ktoré upevňujú ich vzťah.

A preto, keď hovoríme o praxi, tak pre ženu to znamená napr. ísť spolu s mužom na rybačku, ktorú ona nenávidí. A ísť, aj keď sa jej to nepáči, hoci o štvrtej ráno treba vstávať atď., no ak ona chápe, že je to vzorec lásky, ona nejde preto, že je to pre ňu príjemné, ale preto, že chce poslúžiť svojmu mužovi, pretože chce vložiť seba, svoje city, svoj čas, svoje sily do tohto vzťahu.

A pre muža je to, keď si uvedomí, že pre ňu to možno nie je až také príjemné, no ona to robí kvôli nemu, pre neho je to veľmi, veľmi cenné. Všetko, čo robíme spolu s niekým, či je to krízová situácia alebo radostná situácia, si pamätáme, ukladá sa to v pamäti ako dobre strávený spoločný čas a upevňuje to vzťah.

Čo sa týka vzájomného vzťahu medzi mužom a ženou, toto je Boží model: muž a žena sa majú stať jeden pre druhého priateľmi.

Ako sa to dá lepšie vyjadriť? No akými priateľmi majú byť? Najlepšími priateľmi.

Podľa Božieho zámeru, povedzte, môže byť niekto bližší mužovi ako jeho žena? Môže mať ešte s niekým bližší vzťah? Je napísané: s ňou budeš jedno telo. Dvaja sa stanú jedným telom. Opustiš otca i matku, bez ohľadu nato, aké sú pevné vzťahy tam, opustiš všetko, aby si s ňou bol jedno. Len s jedným človekom na zemi je možné byť jedno telo, a to je muž a žena. Preto sa majú stať najlepšími priateľmi.

Žena má byť v stave rozprávať o tom, čo prežíva, o svojich plánoch, o tom, ako sa cíti atď. Muž má byť v stave rozprávať o jeho záujmoch, o jeho plánoch atď. Teda ideálne, a ten ideál je dosiahnuteľný, keď priateľ telefonuje a hovorí: poďme na poľovačku, muž odpovedá: nemôžem, lebo dnes mám rande s priateľkou. A priateľ hovorí: čo, ty máš priateľku? Nie, moja žena je moja najlepšia priateľka. My dnes spolu ideme na rande.

Táto zložka vzťahu: priateľstvo, je veľmi, veľmi dôležitá. A keď táto zložka existuje, vtedy je puto, ktoré spája dvoch, oveľa silnejšie, oveľa komplexnejšie a pevnejšie.

Takže, prvá časť vzorca lásky je Eros, teda príťažlivosť, teda má sa páčiť očiam, druhá časť je Filia, priateľstvo, spoločne strávený čas a prichádzame k tretej zložke.

No predtým vám porozprávam jeden skutočný príbeh, ktorá sa stal v živote jedného manželského páru. Žena prichádza ku konzultantovi v oblasti rodinných vzťahov a hovorí: môj muž ma nemiluje. Mohli by ste sa s ním porozprávať, prehovoriť mu do duše?

No viete, práca konzultanta je veľmi ťažká a veľmi stresujúca, pretože ľudia sú rôzni, aj mozgy majú všetci rôzne, preto on hovorí: Môžem sa pokúsiť, nič vám nesľubujem. Privedte ho. Ona ho privliekla, ako to zvyčajne býva, však? Usadila ho a sama odišla.

A teraz sa konzultant pýta: prečo svoju ženu nemilujete? Jemu skoro oči vypadli: Ako to, že ju nemilujem? A on začína vymenovávať: v jednej práci som pracoval, pochopil som, že to

nestačí. Druhú prácu som si našiel, aj tretiu, kúpil som jej to, aj to, zahrnul som ju zlatom, striebrom, aj domácimi spotrebičmi atď. Celý čas vkladám do nej svoju lásku, ako to, že ju nemilujem?

No, konzultant vidí, že láska je a je to jasné, zavolá ženu a hovorí: Ako je možné, že hovoríte, že on vás nemiluje? A ona odpovedá: Viete si to predstaviť? On sa so mnou vôbec nerozpráva. On toľko času trávi v práci, je tam stále, my spolu nekomunikujeme. Ja ho vôbec nevidím. Žijem v múzeu posledných výdobytkov techniky a všetkého podľa poslednej módy, no my nemáme spolu vzťah.

A predstavte si, čo by stačilo pre lásku. Aby mal len jednu prácu a po zvyšný čas s ňou komunikoval. A samozrejme, ženy sú rôzne, požiadavky sú rôzne, no táto zložka lásky je nesmierne dôležitá. Takže, muž a žena majú byť jeden pre druhého priateľmi.

A nakoniec, tretia zložka vzorca lásky je Agapé, grécke slovo "agapé", o ktorom ste už určite veľa počuli. Čo znamená agapé?

Pozrieme sa, ako sa toto slovo používa u apoštola Pavla pri opise lásky v 1. liste Korinským, 13. kapitole. Tam, v 1. liste Korinským 13. kapitola, verše 4-8 je napísané: *"4 Láska (v origináli agapé) je trpezlivá, láska je dobrotivá, nezávidí, láska sa nevystatuje a 5 nie je neslušná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nezmyšľa zle, 6 neraduje sa z neprávosti, ale raduje sa pravde; 7 všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží. 8 Láska nikdy neprestane."*

Tento úryvok nazvali hymnou lásky. Tu sa opisuje láska Agapé a v Biblii je to taká láska, že v Liste Kolosenským 3,14 je nazvaná zväzkom dokonalosti. Toto je vyšší ideál lásky, vyššia úroveň lásky.

Táto láska dáva, ona nič nevyžaduje. Ona miluje nie kvôli niečomu, ale kvôli tomu, že existuje. A táto láska všetko odpúšťa, všetkému verí, všetko vydrží. Táto láska nikdy neprestane. Ona je vždy nasmerovaná na druhého. Nevystatuje sa, nespráva sa neslušne, nezmyšľa zle. Tento druh lásky, obetavej lásky, ktorá vždy obdarováva druhého človeka: manžela, manželku, láska Agapé je tretím prvkom biblického vzorca lásky.

Vo Svätom Písme v Liste Galatským 5. kapitola, verše 13-14 sa o tom píše takto: *"13 Lebo vy ste k slobode povolaní, bratia. Len aby vám sloboda nebola zámienkou (povoľovať) telu, ale láskou si slúžite navzájom."*

Slovo "láska" tu je v origináli "agapé". Teda, táto láska slúži, ona slúži druhému, ona stavia záujmy druhého nad vlastné záujmy.

A ďalej je napísané v Liste Galatským 5,14: *"14 Lebo celý zákon je naplnený v jednom slove: Milovať budeš svojho blížneho ako samého seba!"*

Táto láska slúži. Ako ilustráciu si prečítame 1. knihu Mojžišovu 29. kapitola, verše 16-20. Je to príbeh zo života patriarchov: *"16 Laban mal dve dcéry: staršia sa volala Lea a mladšia Ráchel. 17 Lea mala slabé oči; Ráchel však bola peknej postavy i peknej tváre. 18 Jákob si zamiloval Ráchel a povedal: 'Za tvoju mladšiu dcéru ti budem slúžiť sedem rokov.' 19 A Laban odpovedal: 'Lepšie je, aby som ju dal tebe, než ako by som ju mal dať inému mužovi. Bývaj u mňa.' 20 Tak Jákob slúžil za Ráchel sedem rokov, ale videlo sa mu to len ako niekoľko dní, lebo ju miloval."*

On bol pripravený čakať sedem rokov. On slúžil. On miloval. A služba nebola pre neho ťažká, nebral ju ako bremeno, pretože miloval. No keď čítame ďalej, tak pri opise, ako naozaj prešli tie roky, nájdeme úplne iný obraz.

Vypočujte si, čo je napísané v 1. knihe Mojžišovej 31. kapitola, verš 40. V 1. knihe Mojžišovej 31,40 hovorí ten istý človek, ktorý ju čakal a miloval dlhé roky: *"40 Vo dne ma sužovala horúčava, v noci chlad, a spánok unikal mojim očiam."*

Boli to ťažké roky, bola to veľká zodpovednosť. Keď sa cez deň alebo v noci niečo stratilo, jeho brali na zodpovednosť, bola to teda ťažká práca, no bez ohľadu na všetku ťažkú prácu, bez ohľadu nato, že sa sužoval a nespával, sa hovorí: toto obdobie prešlo ako niekoľko dní.

Teda, táto láska je vo svojej povahe taká, že necíti únavu, ona môže vkladať, môže slúžiť, napĺňať potreby a nič nevyžaduje na oplátku. Toto je tretia zložka lásky.

Ako sa tento rozmer lásky môže prejavovať medzi mužmi a ženami v súčasnosti? Vy, ženy, ako môžete slúžiť svojim mužom obetavou láskou? Alebo ako slúžite? Aké formy prejavovania obetavej lásky môžete uviesť ako príklad?

Počujem, že jedna žena hovorí: To, že som sa s ním ešte nerozvedla, je veľká obeť. Ešte sú nejaké odpovede? Ako môžete slúžiť obetavou láskou? No, chápem, ako sa hovorí v Rusku, že ženy nezvyknú veľa hovoriť na verejnosti. Muži, v čom sa môže prejavovať vaša obetavá láska? V trpezlivosti. Veľmi hlboká a kľúčová odpoveď, však? Vidíte, ženská strana hovorí: v dlhodobej trpezlivosti.

Teda, vo všetkých situáciách, kedy záujmy druhej strany staviaš na prvé miesto a jednoducho slúžiš, lebo miluješ. Spektrum prejavov tejto lásky môže byť veľmi veľké.

Biblický vzorec lásky, ktorý spája dvoch do pevnej, silnej, spoľahlivej, dlhotrvajúcej a šťastnej rodiny, je láska ako romantika, láska ako priateľstvo a láska ako obeť.

A ja želám všetkým prítomným práve takú lásku v tom vzťahu, ktorý už máte alebo ak hľadáte svoju polovičku, v tom vzťahu, ktorý vám Hospodin dá vytvoriť, buďte šťastní. Milujte a buďte milovaní, nech vás Hospodin požehná.

Preložené a natitulkované so súhlasom www.3angels.ru.

